

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

יד.

עין משפט
גזר מצוה

ג א מ"י פ"ו מהלכות י"ט
הלכה לא טו"ע א"ח
ד ב מ"י ס"ג א
ה ג ד מ"י פ"ו מה' כ"י
המקדש הלכה י"א ופ"ו
מה' י"ט ה' י"ט י"ט ופ"א
מה' צ"א מקדש הלכה
י"ב
ה [טו"ע] א"ח סימן תקל"א
סעיף ג'
ו א מ"י פ"ו מהלכות י"ט
ה' י"ט טו"ע א"ח י"ט
תקל"א סעיף ד'

רבינו הנגאל

מאי טעמא, כהנא אב"י
משמר ואב"י מעמד
אסורין לספר ולכבס.
ואמרו' מה טעם, שלא
יכנסו למשמרתן מנוולין,
דבמור' יודיעין דאסורין
[לספר ולכבס] אף הם
מסורין ומכבסין מקודם
ונכבסין
[ומתבטחין]. הכא נמי, כדי
שלא יכנסו לרגל מנוולין,
ב"י ר' ירמיה אבדו לו
אביהו ערב הרגל, כיון
דטרוד הוא באבדוהו אנט
הוא, ומותר לספר ולכבס
במועד. או דלמא כיון דלא
מוכחא מילתא כמו
השביח' ובית האסורין, לא,
ועלתה בתרוץ. פירוש
יאמרו כל הסריקין אסורין
כו', הא לכ"י מצה בפסח
יאמרו, דאסור רבנן
לעשות מצות סריקות
מפני שהאשה שורה
עליהן ומחמיצתן, ואמרו,
בייחוס עושה בייחוס שאין
שום שהיה אלא בפעם
אחת קובעת בדפוס
ונמצאת המצה מצוירת.
ומתהינן ההם, יאמרו כל
הסריקין אסורין סריקין
בייחוס מתרוץ, מי יודע כי
דאסור יעשו, הכא נמי
דאסוריה אסורין לספר
ולכבס וזה האיש מותר.
אבל מי שאין לו אלא
חלוק אחד מותר לכבסו
בחולו של מועד, כי איזוהו
מותר עליו, כלומר
כשוראין אף ערום חגור
אזוהו ורוחץ חלוקין כל
רואי יודיעין שאין לו אלא
חלוק אחד. הבא ממדינת
הים, מתהינן דלא כר'
יהודה, דנביא ר' יהודה
אמר, הבא ממדינת הים
לא יגלח מפני שיצא שלא
ברשות אמר רב, לישוט,
פי' לישוט כמטייל
וכמתעשש, כלומר, שלא
אחד דברי הכל אסור.
למונות, כלומר יצא
במדינת הים מדרוך לבקש
מחיה, דבב"י מותר, כי
פליגי ר' יהודה ורבנן,
כשיצא להרוחץ, פירוש
להתעשר, כלומר לסחור
ולהרוחץ. ר' יהודה מרמי
ליה לישוט, דהא כבאן
מחיתו מצויה ואסיר,
ורבנן מרמי לה לישוט
בבקשת מון, ומתבטחין
עליה, אמר ר', נראין דברי
ר' יהודה יציא שלא
ברשות, ונראין דברי
רבנן יציא ברשות, ואי
אמר ר', פליגי אלא
בהרוחץ, (ב) קשיא דר'
אדר', דאמר נראין דברי ר'
(מכלל)
דפליגי רבנן עליה, ועוד,
נראין דברי חכמים ממכלל
דפליגי רבנן עליה, (אלא)
[אלמא] פליגי אפי' לישוט
ואמרת לישוט, דברי הכל
אסור. ופרקינן, הכי קאמר

גמ' הכי גרסינן ושאר כל אדם מאי טעמא אסורין נדסנן אנשי
משמר כו' ואמר רבה בר רב הונא כו' עד כשהו מנוולין. ומאן
דמתרשלא ולא גילח מקמי רגל ומטי זמן עלייהו לגלח כרגל החמירו
רבנן הוהיל ולא מורזי נפשייהו לספר מנוולין אס' היו מגלחין במועד לא היו
מגלחים לפני המועד וכנסין לרגל
כשהו מנוולין: אבדה לו אבידה.
היה לו פנאי לגלח קודם הרגל: דלא
מוכחא מילתא. דלא ידעי כולי עלמא
לדנוס היה אלא יאמרו הוא מכיון
להשהות עד המועד: יאמרו כל
הסריקין אסורין וכו'. כלומר דבייחוס
היה יכול לסרוק חלותיו בלי שהות
לפי שהיה לו דפוס ואעפ"כ אסרו
משום דלאמרי כל הסריקין כו'. הכא
נמי כיון דלא מגלח לכולי עלמא
אונסיה יאמרו כולי עלמא אסורין
לגלח וזה מותר: מי שאין לו אלא
חלוק אחד. נמי לאו מוכחא מילתא
לכולי עלמא: איזוהו מוכחא עליו.
דמי שאין לו אלא חלוק אחד פושטו
ומתעטף במקטרינו ומוגרו באיזוהו
ועומד ומכנס החלוק ומודיע לכל
שאין לו אלא חלוק אחד: אומן.
כיון ספר שהכל באים אליו ערב הרגל
ורואים שאבדה לו אבידה ואנוס הוא
ואינו יכול לספר עלמנו: כי הגד.
דמתהינן דקמני מגלחין מדיעד לכל:
מפני שיצא שלא כדשום. כלומר הוהיל
ולא יצא כדשום אחרים אלא כדלן
עלמנו ולא אנוס הוא: לישוט. אס'
יצא שלא ללבוש ולא יצא אלא כדי לישוט
בעולם ולרואו וזכור במועד: דברי
הכל אסור. לגלח במועד: למונות.
שיצא לחור אחר מוונות שאין לו מוונות
וזכור במועד אחרים: דברי הכל מותר
לגלח במועד לפי שיצא כדשום:
להרוחץ. יש ש' נכנסים הרבה ויוצא
כדי להרוחץ יומת: נראין לי דברי
רבי יהודה. דלסר בגילוח ללא
ממדינת הים כשיצא שלא ברשות אמר רבא
ודברי חכמים. המתירין כשיצא
כדשום: אינימא לישוט. דקאמר רבי
נראין דברי ר"י צ"ל לישוט דהיינו
שלא כדשום הוא אמרת וכו' ומאי נראין
דברי רבי יהודה הלא שניהם מודים
זה אלא פשיטא להרוחץ ואשמעינן
דנראין לו דברי ר' יהודה שאוסר
בגילוח: והא נראין דברי ר' יהודה
בהא. וקשיא דרבי אדרבי דנרישא
נראה לו דברי ר"י דלסר בהרוחץ
ובקפסא נראה לו דברי חכמים דמתירין
הרוחץ אלא ודאי איכא למשמע מהכא
דלאו הכי הוא כדקאמרת דנלשוט
ובמונות פליגי: ה"ע. לאו היתר ידידיה
אשמעינן ולא רואה אי קאמר אלא
פלוגמיהו קמ"ל צמאי פליגי נראין
דברי ר"י האוסר לחכמים וכו': קטן
הנוול במועד. ולו עשרות גדולים
מותר לגלח במועד שער ראשו
המזערו: שאין לך ציט האסורין
וגדול מזה. ממני אמו שהיה אס'
ונלך קודם הרגל אינו מגלח כרגל
הואיל והיה יכול לגלח קודם הרגל:
ואי

ושאר בר אדם מאי טעמא
אסורין. אעפ"כ שהוא
מלאכה היה לנו להתייר ללבוש המועד
(י) א"י [אף] שיש מלאכות אסורות
במועד שאין בהן טורח כגון פרקמטיא
מכל מקום זה שהוא ליפוי ראו
להתיר לכבוד מועד ויש מפרשים
דקאי על גילוח הראש דאסורין
משום טירחא מכל מקום מקשה דהיה
להתיר ללבוש המועד ואין זה
(ב) נותן לפי מה שפירש' המשנה
דגילוח כל הראש מלאכה גמורה
ואסור: **ושאין לו אלא חלוק אחד**
מותר לכבסו במועד. ואם תאמר
היאך יכנסו במועד אם כן יאמר
במועד צ"ל חלוק צענת כיוסו כמו
כן היה יכול לכבס קודם המועד
והיה צ"ל חלוק צענת כיוסו וכו'
מימא כשכנסו קודם מועד משום
הכי מותר לכבס במועד א"כ תמתי
נמי אם יתלכלכו למה נאסרו לו והלא
לא פשע י"ל דדי לו צמתי חלוקין
אחד לישוט ראשון ואחד לישוט אחרון
ציושנמי אמרו צמתי קטנים מותר
לכבס במועד דניכרים שהם קטנים
ומלוכלכין כמי שאין לו אלא חלוק
אחד (ג) **אומן שאבדה לו אבידה**
ערב הרגל. פירש' צונטקס דצלאומן
מצע"י ליה אצל בני העיר אעפ"כ
שאין להם (ד) אומן אחר לא מיעביא
ליה דפשיטא דאסורין יש להסתפק
אם מוכחא מילתא כי הני:

מתני' דלא בר"י. מיהא לוקמא
אפילו כר"י ולמונות אפי'
רבי יהודה מודה ושמו כיון דקמני
ר"י אומר הצא וכו' משמע שצא
לחלוק על המשנה:

עשה
נראין דברי ר' יהודה לחכמים ומודו ליה, בשיצא שלא ברשות ונראין דברי חכמים לר"י ומודו להו בשיצא ברשות, ומאי
ניהו למזונות, שאף ר' יהודה לא חלק אלא בהרוחץ, וקיימא לן כשחמא דמתני' דרשי אפי' מאן דנפיק להרוחץ. וכן אמר
הגאון זצ"ל. אמר שמואל קטן הנוול ברגל מגלחין אותו במועד, אין לך בית האסורין גדול מפי מעי אמו. איני שאם נוול
קדם לרגל אסור לגלחו במועד, והתנן כל אלו שאמרו מגלחין במועד מותרין [לגלח בימי אבלן]. הא אסור לגלח במועד אסור לגלח בימי אבלן,

מטפחות
שנמננין בהן ידים
משום דמאליס (קטן)
(י). ומטפחות הספג.
שנמננין בהן ענני כשאלין
מנת המתקן (סס).
וכל העולין מטומאה
לטהרה. במועד (סס).
אנשי משמר. של חמה
שנת (תענית טו). ואנשי
מעמד. אחד כהנים
ולוי' וישאלים הקבוצות
ועמדין ומתפללין על
קרבן אחים שיקבל לנפן
ועומדים לשם צענת
עצובת. דהיאך קרבן על
אדם קרב והוא איט
עומד על גבו (סס).
אסורין לספר ולכבס.
משמנתו למשמרתם כל
חמה שנת. אלא מתקפסין
קודם לכן (סס). שלא
יכנסו למשמרתן כשיוון
מנוולין. שלא יהו סומכין
על יום חלח ממי שנת ואין
מתקפסין צענת שנהיה
(סס ט). יאמרו כל
הסריקין אסורין. בענין
מנות דספק תנאי אין
עושין סריקין מתהינן
בפסח, מפני שהאשה שוהה
עליהן ומחמיצתן, ומתוסם
אחד ובייחוס שמו היה לו
דפוס אחד מאייר והיה
מושיב לחורו את הסריקין
והוא מאייר מתי, אמר
להם אפשי יעשה בדפוס
ויקבענה מיד, אמרו לו אסורין
יאמרו כל הסריקין אסורין
וסריקין צייטוס מותרין
(תולין קח). כל מי שאין
לו אלא חלוק אחד.
דלא סגיף ללא ככנס
מפני הכנימה, ואפילו
כיס לפי המועד מותר
לכבס במועד (תענית טו).
איזוהו מוכחא עליו.
האיזוהו ממד הוא קובע
חלוקו וכשהוא פושט
חלוקו ולבש חלוק אחר
נטעל האיזוהו מזה וקובע בה, וזה שאין לו אחר מכנס עם אחרו והוא כשהוא מכנס ואיזוהו עמו ידע שאין לו חלוק
אחר ולכן התייר לו חכמים (תולין קח).

א"ר להרוחץ והוא אמרת נראין דברי ר"י בהא. נראה דל"ג ועוד מכלל דפליגי רבנן אפילו למונות וזהוהו פ"ק דשחיטת
חולין (דף יג.) (י) נראין דברי רבי יהודה שמלאה באשפה ל"ג ועוד: